

Eesti koolinoorte loodusteaduste olümpiaadi juhend aastaks 2016 (muudetud ja täiendatud žürii otsusega 25.01.2016)

Üldsätted

1. Loodusteaduste olümpiaadi korraldamise eesmärkideks on:
 - äratada õpilastes aktiivset huvi loodusteaduste vastu,
 - aidata kaasa loodusteadusliku mõtteviisi ja ainetevahelise lõimingu süvenemisele üldhariduskoolide õppetegevuses,
 - anda loodusteadustes võimekatele õpilastele täiendav stiimul oma ande arendamiseks,
 - anda õpilastele võimalus võrrelda oma teadmisi ja oskusi eakaaslaste omadega,
 - äratada õpilastes huvi teadusliku uurimistegevuse vastu loodusteaduste valdkonnas.
2. Olümpiaadi sisuliseks läbiviimiseks on Tartu Ülikooli Teaduskooli juures moodustatud bioloogia, keemia ja füüsika erialaspetsialistidest koosnev žürii ja olümpiaadi korraldav komisjon.
3. 2016. aastal toimuvast loodusteaduste olümpiaadist võivad osa võtta kõik õpilased sünniaastaga 2001 või hiljem, **samuti kõik varasema sünniaastaga 7. ja 8. klasside õpilased.**
4. Olümpiaad viiakse läbi kahes voorus. Esimene voor (teooriavoor ehk piirkonnavor) toimub 2015/2016 õppeaasta teisel poolaastal. See on piirkondlik võistlus loodusteadustes, mis koosneb teoreetilistest ülesannetest eelkõige füüsika, keemia ja bioloogia valdkondades, taotlusega neid teadusharusid omavahel lõimida. **Olümpiaadi teine voor (eksperimentaalne voor ehk lõppvoor) toimub erandlikult 2016/2017 õppeaasta alguses** ja koosneb samade teadusvaldkondade eksperimentaalsetest ülesannetest.
5. Olümpiaadi ülesannete tekstid antakse igale võistlejale mõlemas voorus vastavalt tema soovile kas eesti või vene keeles ja aktsepteeritakse nendes keeltes vormistatud töid. Olümpiaadi töökeel on eesti keel, st muu žürii poolt edastatav info (sh ülesannete lahendused) on eesti keeles.
6. Loodusteaduste olümpiaadi informatsioonilised teadaanded, protokollid, nimelised olümpiaadi tulemused ja muud materjalid avaldatakse Eesti loodusteaduste olümpiaadi kodulehel www.teaduskool.ut.ee/olumpiaadid/loodusteadused. Üldjuhul infot paber kandjal ei dubleerita. Info piirkondliku võistluse kohta avaldatakse internetis.

I voor: piirkondlik võistlus loodusteadustes

1. 2015/16. õppeaastal toimub loodusteaduste olümpiaadi piirkondlik voor **5.märtsil 2016**. Piirkondlik võistlus toimub ühel päeval ja samal ajal enamikus Eesti maakonnakeskustes, Ida-Virumaa ja Harjumaa puhul on toimumiskohti rohkem kui üks. Täpsema korraldusliku info edastab koolidele piirkondlik haridusosakond, korraldajate kontaktid on toodud veebilehel <http://www.teaduskool.ut.ee/et/olumpiaadide-piirkondlike-koordinaatorite-kontaktid>.

2. Sarnaselt eelnenud aastatele võivad piirkondlikul võistlusel osaleda kõik selleks soovi avaldanud õpilased, kes on sündinud aastal 2001 või hiljem (alates 01.01.2001), sõltumata klassist. **Lisaks neile saavad aastast 2016 žürii otsusel täieõiguslikult piirkonnavoorus osaleda ja lõppvooru kohale pretendeerida ka varasema sünniaastaga 7. ja 8. klasside õpilased.** Muudatus rakendati, lähtudes piirkondadest ja õpilastelt laekunud tagasisidest.
3. Piirkondlikul võistlusel lahendavad osavõtjad teoreetilisi ülesandeid loodusteadustes. Ülesanded on eelkõige keemia, füüsika ja bioloogia valdkondadest, taotledes üldjuhul erinevate loodusteaduste lõimimist mitmesuguste elulähedaste, loodusteadusliku sisuga probleemide kaudu. Piirkondliku võistluse ülesanded koostab žürii. Ülesannete lahendamiseks on aega 4 tundi. Võistluse tulemuste põhjal selgitatakse välja parimad teoreetiliste loodusteaduslike ülesannete lahendajad, keda autasustatakse teoreetilise vooru võitjatena. Piirkondliku vooru parimate autasustamine toimub pärast mõlema vooru tulemuste selgumist. Žürii autasustab eraldi ka parimaid 6. – 7. klasside õpilasi.
4. Piirkondliku võistluse tulemused on aluseks olümpiaadi teise, eksperimentaalsesse vooru (lõppvooru) kutsumisel. **Žürii kutsub loodusteaduste olümpiaadi lõppvoorust osa võtma üldpingerea 40 parimat. Uuendusena saavad kutse lõppvooru ka üldarvestuses neljakümne hulgast välja jäänud, kuid 6. – 7. klasside koondarvestuse esikümnesse tulnud õpilased.** Lisaks garanteerib žürii koha lõppvoorus kõigi 15 maakonna ja nelja suurima linna (Tallinn, Tartu, Pärnu, Narva) parima tulemuse saavutanud õpilastele. **Juhul kui mõnes neist piirkondadest olümpiaadi piirkonnavooru läbi ei viida, võivad selle piirkonna õpilased osaleda loodusteaduste olümpiaadi piirkonnavoorus mõnes teises piirkonnas. Neist parima tulemuse saanu kindlustab samuti endale kutse lõppvooru sõltumata kohast üldpingereas. Vabade kohtade olemasolu korral pärast lõppvooru registreerimist kutsutakse lõppvooru osalema üldarvestuses järgmistel kohtadel olevad õpilased.**
5. Täpsustatud informatsioon loodusteaduste olümpiaadi esimese vooru ehk piirkondliku võistluse toimumise üksikasjade kohta (registreerumine, koht, aeg, märksõnad jm) avaldatakse Eesti loodusteaduste olümpiaadi kodulehel www.teaduskool.ut.ee/olumpiaadid/loodusteadused jaanuaris 2016.
6. Piirkondliku võistluse töid hindab žürii. Loodusteaduste olümpiaadi esimese vooru (piirkondliku võistluse) esialgsed tulemused, sh punktid ülesannete kaupa, avalikustatakse Eesti olümpiaadide kodulehel kolme nädala jooksul pärast võistluse läbiviimist, seega **hiljemalt 26.märtsil** 2016. Võistluste üldarvestuses kuuekümne parema hulka jõudnud õpilastel on ühe nädala jooksul õigus esitada apellatsioon tulemuse ümbervaatomiseks, saates selleks žüriile argumenteeritud põhjenduse.
7. Apellatsioonide esitamise tähtaeg on **2.aprill** 2016. Laekuvad apellatsioonid vaatab žürii läbi võimalikult kiiresti ning langetab lõpliku otsuse õpilase saavutatud punktisumma kohta, mis on aluseks olümpiaadi esimese vooru lõpliku paremusjärjestuse väljaselgitamisel. Esimese vooru lõplikud tulemused ja teise vooru kutsutud õpilaste (vt punkti 4) nimekiri avalikustatakse Eesti loodusteaduste olümpiaadi kodulehel www.teaduskool.ut.ee/olumpiaadid/loodusteadused **hiljemalt 16.aprillil** 2016.
8. Eksperimentaalvooru märksõnad antakse lõppvooru kutsutud õpilastele teada **hiljemalt 20.maiks** 2016.

II voor: eksperimentaalne voor

1. Olümpiaadi teine voor (lõppvoor) toimub **17.–18.septembril 2016** Tartus. Lõppvoorus lahendatakse eksperimentaalseid ülesandeid.
2. Olümpiaadi eksperimentaalse töö tegemiseks on aega 4 tundi. Vajadusel on žüriil õigus muuta töö tegemiseks antavat aega ühe tunni ulatuses. Et tagada õpilastele võimalikult võrdsed tingimused, on põhikooli ainekavast puuduvad teemad või küsimused lahti seletatud eksperimentide kirjeldustes. Eksperimentaalse töö tulemused tuleb esitada võimalikult ülevaatlilikult, kasutades selleks vastavalt tööjuhendile jooniseid, graafikuid, diagramme vms.
3. Lõppvooru tulemuste alusel selgitatakse välja parimad eksperimentaalsete ülesannete lahendajad. Olümpiaadi teise vooru parimate autasustamine toimub pärast olümpiaaditööde läbivaatamist ja tulemuste väljaselgitamist vastavalt olümpiaadi programmile.
4. Loodusteaduste olümpiaadi üldvõitjate selgitamisel lähevad võrdse osakaaluga arvesse mõlemas voorus saavutatud tulemused ning neid autasustatakse loodusteaduste olümpiaadi diplomitega vastavalt saavutatud kohale. Eraldi autasustatakse ka parimaid 6.–7. klasside õpilasi. Kõigi loodusteaduste olümpiaadil esinenud õpilaste tulemused avaldatakse Eesti loodusteaduste olümpiaadi kodulehel www.teaduskool.ut.ee/olumpiaadid/loodusteadused. Loodusteaduste olümpiaadi tulemuste põhjal nimetab žürii Eesti võistkonna liikmed rahvusvahelisest loodusteaduste olümpiaadist (IJSO 2016) osavõtuks.
5. Kõik olümpiaadi teise vooru kutsutud õpilased kindlustatakse olümpiaadi toimumise ajal tasuta toiduga, vajadusel ka öömajaga kahe olümpiaadipäeva vahel ja olümpiaadile eelneval päeval (sõltuvalt õpilaste võimalusest olümpiaadile sõita). Osavõtjate sõidukulud ning õpilastega kaasasoleva täiskasvanu lähetus- ja majutuskulud katab lähetaja.

Osavõtt rahvusvahelistest võistlustest

1. Loodusteaduste olümpiaadi üldparemusjärjestuse põhjal nimetab žürii Eesti võistkonna liikmed osalemiseks XIII rahvusvahelisel loodusteaduste olümpiaadil (IJSO 2016), mis toimub detsembris 2016 Indoneesias. Eesti loodusteaduste olümpiaadi tulemused võetakse samuti arvesse mais 2017 Kopenhaagenis toimuva Euroopa Liidu XV loodusteaduste olümpiaadi (EUSO 2017) võistkonna kandidaatide valimisel.
2. Eesti võistkondade kandidaatide nimetamisel Euroopa Liidu ja rahvusvaheliseks loodusteaduste olümpiaadiks võtab žürii lisaks olümpiaadide tulemustele arvesse rahvusvaheliste olümpiaadide juhendites seatud piiranguid osavõtjate vanusele. IJSO 2016 Eesti võistkonda võivad kuuluda õpilased sünniaastaga 2001 või hiljem, EUSO 2017 Eesti võistkonda pääsevad õpilased sünniaastaga 2000 või hiljem.
3. IJSO 2016 võistkonda arvatud kuuetele õpilasele viiakse läbi treeninglaagrid Tartus enne IJSO 2016 toimumist.
4. Euroopa Liidu loodusteaduste olümpiaadi Eesti võistkonna selgitamine toimub koostöös erialaolümpiaadide (bioloogia, keemia ja füüsika) žüriidega. Seoses tiheda olümpiaadide

võistlusgraafiku ning multiandekate õpilaste rohkusega arvestatakse seejuures rahvusvaheliste võistluste ning erialaolümpiaadide lõppvoorude toimumisi, erialatreeninguid ning teisi õpilaste osalemist mõjutavaid asjaolusid. EUSO 2017 võistkondade koosseisud (kokku 6 õpilast) teatatakse üks kuu enne võistluse toimumist. Enne Euroopa Liidu loodusteaduste olümpiaadi toimub võistkonnale treeninglaager.

5. Eestit rahvusvahelistel võistlustel esindavate võistkondade liikmeteks saavad olla ainult Eesti Vabariigi kodanikud.